

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

mw. J. Gerritsen

BEL/GRN

Telefoonnummer +31235143072

gerritsenj@noord-holland.nl

1 | 5

Verzenddatum

10 SEP. 2020

Kenmerk

1452772/1466102

Uw kenmerk

Betreft: toekenning impuls gelden bodemdaling

Geachte leden,

Maatschappelijke partijen en overheden zijn gezamenlijk gekomen tot het Klimaatakkoord. In het Klimaatakkoord zijn ook afspraken opgenomen over het veenweidegebied. Met deze brief informeren wij uw Staten over de recente ontwikkelingen hieromtrent.

Het Klimaatakkoord staat overigens niet op zichzelf, maar heeft ook een directe relatie met onze opgave inzake bodemdaling. Wij streven naar het stoppen en remmen van bodemdaling en het zo nodig herstellen van de veengroei, samen met onze partners die daar mede verantwoordelijk voor zijn, waaronder het Rijk. Ook hier doen zich een aantal ontwikkelingen voor. De Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur dringt in haar recente rapport 'Stop bodemdaling in veenweidegebieden' aan op een grotere rol van het Rijk in het vernatten van veenbodems door het stellen van concrete doelen, kennisontwikkeling en CO₂-beprijzing. De Raad adviseert om gebiedsgericht aan de slag te gaan, hetgeen wij al doen met het gebiedsprogramma Laag Holland en aanpak Groene Hart; dat zijn immers de twee veenweidegebieden in onze provincie.

Binnenkort ontvangt u de startnotitie van het Integrale Gebiedsprogramma Laag Holland, dat wij samen met de partners in deze regio aan het opstapen zijn.

Daarnaast investeren wij voor al onze veenweidegebieden fors in onderzoek en kennisontwikkeling in het Innovatieprogramma Veen en op het Veenweide Innovatie Centrum. Recent is een Tussenrapportage van het Innovatieprogramma Veen opgeleverd. Gemakshalve verwijzen wij u naar de betreffende website (<http://www.innovatieprogramma-veen.nl/een-gewaagd-initiatief>). Wij zetten deze tussenresultaten ook al om in uitvoeringsprojecten, zoals in het project Vitaal Platteland – Laag Holland met lisdodde teelt en -afzet in het deelproject Burkmeer, de rea-

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

lisatie van 50-150 ha groeiend veen in het IJperveld en aanleg van infiltratietechnieken op boerenland in het deelproject Landelijk Noord (bij Amsterdam), waarover wij u onlangs hebben geïnformeerd.

In het Groene Hart sluiten we aan bij het gebiedsproces dat de agrariërs, waterschap en vogelbescherming in de Ronde Hoep zelf zijn gestart en welke kan leiden tot vermindering van de drooglegging.

Deze brief gaat primair over de uitwerking van het Klimaatakkoord.

Klimaatakkoord – Landbouw en landgebruik

Het Klimaatakkoord voor het onderdeel Veenweiden is tot stand gekomen onder voorzitterschap van het IPO. Provincies zijn hier als IPO-deelnemer bestuurlijk en ambtelijk bij betrokken. Op 18 november 2019 hebben uw Staten ingestemd met het Klimaatakkoord. Het IPO heeft namens alle provincies op 12 december 2019 het Klimaatakkoord ondertekend.

In het Klimaatakkoord¹ wordt in hoofdstuk *C4 – Landbouw en Landgebruik* aangegeven welke doelen en taakstellingen voor met name de agrarische en natuursector zijn afgesproken om te komen tot een klimaatneutraal Nederland. Het kabinet heeft via het Klimaatakkoord de ambitie uitgesproken om in 2050 49% reductie van uitstoot van broeikasgassen te realiseren. Een belangrijk deel van deze uitstoot komt uit de bodem, doordat drooglegging in de veenweidepolders ten behoeve van het landgebruik door de landbouw leidt tot oxidatie van veen. Dit vormt een betekenisvolle bron van de landelijke uitstoot van broeikasgassen (2-3%) en leidt tot bodemdaling.

Naast gronden die in gebruik zijn voor agrarische doeleinden vinden we in de veenweiden ook bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in het kader van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en het netwerk van Natura2000-gebieden. In het gehele veenweidegebied, wordt gewerkt met maatregelen rond inrichting en beheer, gericht op vermindering van de drooglegging en daarmee een verlaging van de broeikasgasenuitstoot uit veen.

Het Rijk stelt middelen beschikbaar en stelt een Veenplan op

In haar brief aan de Tweede Kamer van 13 juli 2020² zet minister Schouten (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) haar 'Veenplan' uiteen. De aanleiding voor het Veenplan is de aangenomen motie van de Kamerleden Kröger en Schonis over de initiatiefnota "Veen red je niet alleen" (TK 35140, nr. 15). Het Veenplan is tot stand gekomen in afstemming met het IPO, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de Unie van Waterschappen en met maatschappelijke partners via de Regiegroep Veenweiden.

¹ Voor meer informatie zie: <https://www.klimaatakkoord.nl/klimaatakkoord>

² Veenplan 1e fase, brief van de minister van Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, mw. Carola Schouten, juli 2020, Overheidsidentificatienr. 00000001858272854000.

Dit Veenplan is een uitwerking van afspraken, die in het Klimaatakkoord zijn gemaakt rond de veenweiden. Het plan valt uiteen in twee fasen:

1. 2020 t/m 2022: Veenplan 1e fase, de aanjaag- en opbouwfase, hierin begrepen een financiële impuls voor de veenweideaanpak;
2. 2023 t/m 2030: Veenplan 2e fase, het proces tot 2030, gericht op uitbreiding van maatregelen en borging van de resultaten op doelen.

Het Rijk heeft ten behoeve van de uitvoering van de doelen uit het Klimaatakkoord en het Veenplan landelijk middelen beschikbaar gesteld voor de veenweiden:

- € 100 mln. impuls gelden, te besteden binnen twee jaar, voor het bereiken van effecten op korte termijn (2020-2022). De betrokken gedeputeerden van de verschillende veenweidenprovincies hebben met de minister van LNV afgesproken dat hiervan € 18 mln. zal worden toegekend aan de provincie Noord-Holland. Hier komen wij verderop in deze brief op terug;
- € 176 mln. voor het bereiken van de doelen uit het Klimaatakkoord in 2030, zijnde het verminderen van de uitstoot CO₂-eq³ uit veenweide met 1 megaton. Dit budget is onder te verdelen in:
  1. Onderzoek en kennisontwikkeling: € 76 mln.
  2. Aanvullende uitstoot verminderende maatregelen: € 100 mln.NB. Deze middelen zijn nog niet verdeeld. Het Nationaal Onderzoeksprogramma Broeikasgassen uit Veenweiden (NOBV) is een meerjarenprogramma gestart dat gefinancierd wordt uit het budget voor onderzoek en kennisontwikkeling. Naar verwachting zal dit onderwerp landelijk worden georganiseerd, waarbij vanuit de samenwerkende partijen voorstellen kunnen worden ingediend.

Inzet Impulsgelden Veenweiden

In het bestuurlijk overleg van 6 juli met de minister van LNV, VNG en Unie van Waterschappen hebben de veenweidenprovincies aangegeven op welke wijze zij de impuls gelden zouden willen besteden. Ook zijn afspraken gemaakt over de randvoorwaarden voor het beschikbaar komen van de impuls gelden. Deze afspraken en randvoorwaarden worden in de komende weken in een samenwerkingsovereenkomst en een regeling uitgewerkt, waarna de € 100 miljoen impuls gelden aan de provincies ter beschikking worden gesteld.

De afgesproken uitgangspunten bij het besteden van de impuls gelden zijn:

- de middelen geven een substantiële financiële impuls aan de aanpak van het reduceren van broeikasgasuitstoot uit veenweiden;
- dit gebeurt met een gebiedsgerichte aanpak op basis van draagvlak, onder regie van provincies;

---

³ CO₂-equivalent: Naast koolstofdioxide (CO₂) worden ook andere broeikasgassen meegeteld. Dit zijn lachgas (N₂O, distikstofoxide), methaan (CH₄) en de fluorhoudende gassen (F-gassen). Om de invloed van de verschillende broeikasgassen te kunnen optellen, worden de uitstootcijfers omgerekend naar CO₂-equivalent.

- de aanpak is gericht op een duurzaam langetermijnperspectief voor agrariërs, dus met focus op de blijvers;
- dit betekent een brede inzet van de middelen met een mix van maatregelen, meer dan enkel opkoop.

Wij zijn voornemens het Noord-Hollandse deel van deze middelen (de eerdergenoemde € 18 mln.) in de lopende gebiedsprocessen in het veenweidegebied te benutten, en hierbij, samen met de partijen in het gebied, zoveel mogelijk synergie te verkrijgen met andere provinciale doelen, zoals de realisatie van het NNN, het verbeteren van de natuurkwaliteit in de Natura2000-gebieden en het terugdringen van de stikstofuitstoot. Bij de te nemen maatregelen moet vooral worden gedacht aan aankoop en ruil van gronden en invoering van innovatief grondgebruik en duurzaam beheer, afwaardering van gronden vanwege de waardedaling⁴ die afgesproken maatregelen veroorzaken, waterinfiltratietechnologie⁵ en kosten voor het opstarten van de gebiedsprocessen. Uiteindelijk moeten deze middelen bijdragen aan het landelijke doel van een besparing van 1 megaton CO₂eq in 2030. Dit sluit aan op ons Actieprogramma Klimaat.

De impuls gelden zijn nadrukkelijk bestemd voor de reductie van broeikasgassen uit de veenweiden en daarmee de bestrijding van bodemdaling in het buitengebied. Ze zijn dus niet bedoeld voor de bodemdalingsproblematiek in de bebouwde omgeving.

De zes veenweidenprovincies hebben, op verzoek van de minister, zelf een verdeling gemaakt van de € 100 miljoen impuls gelden. Uitgangspunt was dat elke veenweideprovincie een substantieel bedrag ontvangt, zodat de opgave in alle veenweidenprovincies werkelijk een impuls kan krijgen. Bij de verdeling is rekening gehouden met de grootte van de opgave (hectares) en de kansrijkheid van projecten. De verdeling is in onderstaande tabel opgenomen.

Provincie	Groningen	Friesland	Overijssel	Utrecht	N-Holland	Z-Holland
Budget (* € mln., 2020-2021)	5	22	15	18	18	22

Vervolg: samen naar 1 Megaton reductie

⁴] Afwaardering is een financiële tegemoetkoming voor de gebruiker/grondeigenaar omdat er beperkingen zijn bij gebruik van percelen door o.a. vernatting. Dit kan leiden tot een lagere ruwvoeropbrengst per hectare. Afwaardering wordt reeds toegepast bij omvorming van agrarische percelen naar percelen voor natuur (NNN), waarbij een zeker agrarisch medegebruik blijft bestaan.

⁵ Waterinfiltratiesystemen (ook wel onderwater- of drukdrainage genoemd) is een technologie, waarbij onder het grondwaterpeil water geforceerd de bodem ingebracht kan worden, zodat voldoende natte omstandigheden ontstaan. Voor meer uitleg zie de publicatie *Vormgeven aan Sturen met Water*(2017) https://www.wur.nl/upload_mm/1/8/f/e7036491-0be4-4964-8f99-09939e037df5_02445-ALT-ebookSturenmetWater-def-LRWEB.pdf

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de provincies, naast de inzet van de impuls gelden, een proces organiseren/faciliteren met grondgebruikers (met name agrariërs), maatschappelijke actoren, bewoners en medeoverheden, gericht op de opstelling van een programma per veenweidegebied.

Wij kiezen voor deze gebiedsgerichte aanpak om de middelen optimaal te kunnen combineren met andere budgetten voor bijvoorbeeld NNN-realisatie, stikstofreductie, verduurzaming van de agrarische sector en recreatieontwikkeling. De provincies zullen ook inzichtelijk maken welke CO₂-reductie per provincie kan worden behaald in 2030. De optelling van deze strategieën maakt inzichtelijk of de doelstelling van 1 megaton CO₂eq-reductie gehaald wordt. Dit zullen wij in 2020-2021 nader uitwerken.

Wij gaan ervan uit u hiermee van de laatste ontwikkelingen op de hoogte te hebben gebracht.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk